

Dünya Arı Günü – 20 Mayıs 2020

Prof.Dr. Ender YARSAN

*Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Farmakoloji ve Toksikoloji
Anabilim Dalı Başkanı*

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği Başkanı

Arıcılık, Apidae familyasındaki böcek türlerinden biri olan bal arılarının bitkisel kökenli kaynakları kullanarak, bu kaynaklardan arı sütü, polen, bal vb. hayvansal kökenli besin maddelerini üretme faaliyetlerini içeren, dünya çapında ve ülkemizde uzun yıllardan bu yana yapılan, önemli bir sosyal ve ekonomik faaliyettir. Arıcılık, hem bitkisel hem de hayvansal üretime katkıda bulunur. Arıcılık faaliyetleri sonucunda, arı sütü, propolis, arı zehiri ve polen gibi hayvansal ürünler elde edilirken aynı zamanda, bal arılarının polen toplama faaliyeti sırasında da bitkiler arasında tozlaşmayı sağlayarak, bitkisel hayata da verim ve katkı sağlanmaktadır. Arıcılık, bütün bu saydığımız faydaları yanında, belirli bir araziye bağlı kalmaksızın, az iş gücü ve az bir sermaye ile yapılabilmesi gibi önemli avantajlara da sahip olan bir geçim kaynağıdır. Bu avantajları sebebiyle de ülkemizde ve dünyada tarihin çok eski dönemlerinden bu yana uzanan eski bir geçmişe sahiptir.

Slovenya ile birlikte, aralarında ülkemizin de bulunduğu, 115 ülkenin ortak sunuculuğunda, 20 Mayıs tarihinin “Dünya Arı Günü” ilan edilmesine yönelik karar tasarısı, 20 Aralık 2017 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Ülkemizde, 10.000’i aşan çeşit çiçekli bitki ve yöresel iklim ile coğrafik koşullara uyum sağlamış arı ırkları mevcuttur. Ülkemizdeki yedi bölgenin iklimsel özellikleri ve buna bağlı olarak bitki florası birbirinden farklıdır. Dolayısıyla Türkiye bal arısının gen çeşitliliği açısından oldukça zengindir. Dünya bitki florasının yaklaşık %75’inin bulunduğu ülkemizde, gerek iklim şartları, gerek bitki örtüsü, gerekse coğrafik özellikler açısından arıcılık faaliyetlerine uyumluluk oldukça üst düzeydedir. Bu doğal zenginlikler, en doğal hayvancılık faaliyeti olan arıcılık için büyük şans olarak görülmektedir. Ülkemizde başlıca beş farklı arı ırkı (*Apis mellifera carnica*, *A. mellifera syriaca*, *A. mellifera caucasica*, *A. mellifera meda*, *A. mellifera anatolica*) bulunmaktadır.

Ülkemiz kovan sayısı ve bal üretimi açısından, Dünyada ilk üç ülke arasına girmektedir. 2019 verileriyle Toplam 80 binden fazla işletme, 8 milyonu aşkın kovanda 109 bin 330 ton bal (3 bin 971 ton bal mumu) üretilmektedir. Ülkemizde son yıllarda kovan sayısında bir artış olmasına rağmen, yetiştiricilerin teknik bilgilerdeki eksiklikleri, hastalıklarla mücadelede yetersizlik, ilaçların doğru ve etkin olarak kullanılmaması, kalitesiz ve yaşlanmış kraliçe arılarla kolonilerin devamının sağlanmaya çalışılması gibi uygulamadaki hata ve yetersizlikler sebebiyle, üretilen bal miktarı kovan miktarındaki artışla uygunluk gösterememektedir. Uluslararası ölçekte 2018 yılı itibariyle FAO verilerine göre Dünya’da kovan sayısı 92.291.583, bal üretimi 1.851.541 ton, balmumu üretimi 69.633 ton ve ortalama bal verimi ise kovan başına 20,06 kg’dır.

Dünya gıda üretiminin %90'ını sağlayan 82 bitki türü tozlaşma için polinatörlere, bunların da %63'ü polinatör olarak bal arılarına ihtiyaç duyar. Dünya tarımsal üretiminin en az 1/3'ü bal arılarının tozlaşma işlemini gerçekleştirmesi sayesinde elde edilir. Bal arıları dünyadaki çiçekli bitkiler florasının yaklaşık % 16'sının ve tarımsal üretimi yapılan yaklaşık 400 türün polinasyonunda aktif olarak görev almaktadır.

"Eğer arılar yeryüzünden kaybolursa insanın sadece 4 yıl ömrü kalır" Einstein...

Arıların kovanlarından 5-6 km uzakta, fakat daha çok 4 km yarıçaplı bir alan içerisinde tarlacılık yaptıkları gözlenmiştir. Bu durum aynı zamanda bal arılarının ve elde edilen ürünlerin biyolojik bir indikatör olarak da değerlendirilmesinde rol oynar.

Veteriner hekimlik yönüyle de arıcılık son derece önemli ve üzerinde durulması gereken bir konudur. Gerek Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği olarak öğrencilerimizin bu alanda teorik ve uygulamaya dönük bilgilerinin artırılması noktasında; gerekse Anabilim Dalı olarak Proje bazında oluşturulan Arı Laboratuvarı ile bu alanda etkin şekilde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu türden yapılan faaliyetlere ilişkin aşağıda özet bilgi sunulmuştur.

VET-ARI LABORATUVARI

T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından desteklenen "Bal Arısı (*Apis mellifera* spp.) Bağırsak Mikrobiyotasının Probiyotik Olarak Geliştirilmesi ve *Nosema* spp. Enfeksiyonu Sağaltımında Alternatif Bir Uygulama Olarak Değerlendirilmesi" başlıklı proje kapsamında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Farmakoloji ve Toksikoloji Anabilim Dalı'nda **Vet-Arı Laboratuvarı** oluşturulmuştur.

ARI ÇALIŞTAYLARI (VET-ARI)

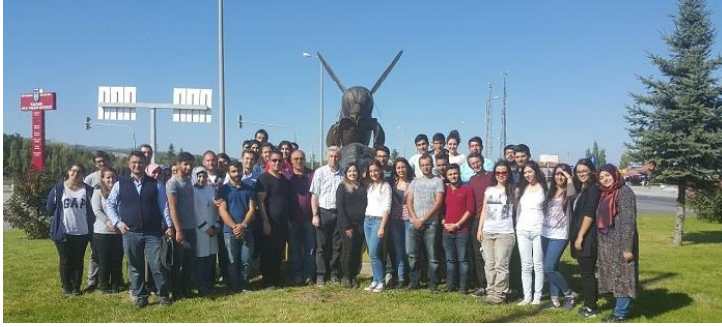
Veteriner Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak Teorik ve Uygulamalı olarak yedi Çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Topluluğu VetAnka ile birlikte organize edilen "**Arı Çalıştayı (Vet-Arı)**" 17-18 Ekim 2014 tarihlerinde Ankara'da başarıyla tamamlanmıştır. Çalıştay; teorik ve uygulamalı eğitimi içeren iki günlük bir program olacak şekilde yapılmıştır.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde organize edilen “**Arı Çalıştayı (Vet-Arı2)**” 23-24 Ekim 2015 tarihlerinde Ankara’da başarıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştay; teorik ve uygulamalı eğitimi içeren iki günlük bir program olacak şekilde planlanmıştır.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde, Fakültemiz Öğrenci Topluluğu VetAnka ile birlikte organize edilen “**Arı Çalıştayı (Vet-Arı3)**” 1 Ekim 2016 tarihinde Ankara’nın Kazan ilçesinde başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Topluluğu VetAnka ile birlikte organize edilen “**Arı Çalıştayı (Vet-Arı4)**” 13 Mayıs 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Topluluğu VetAnka ile birlikte organize edilen “**Arı Çalıştayı (VetArı 5)**” 2-3 Kasım 2018 tarihlerinde teorik ve uygulamalı olarak başarıyla gerçekleştirilmiştir.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğrenci Topluluğu IVSA ile birlikte organize edilen “**Arı Çalıştayı (VetArı 6)**” 3-4 Mayıs 2019 tarihlerinde Burdur’da başarıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştayı; teorik ve uygulamalı bir eğitim şeklinde planlanmıştır.

Veteriner Farmakoloji ve Toksikoloji Derneği öncülüğünde, Kırıkkale Üniversitesi Arıcılık Araştırma ve Uygulama Merkezi ile birlikte organize edilen “**Arı Çalıştayı (VetArı 7)**” 21 Ekim 2019’da Kırıkkale’de gerçekleştirilmiştir. Çalıştayı; teorik ve uygulamalı eğitim şeklinde planlanmıştır.